

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ НОМИДАН ҲАЛ ҚИЛУВ ҚАРОРИ

Шаҳрисабз шаҳри

2024 йил 23 январь

Шаҳрисабз туманлараро иқтисодий судининг судьяси Б.Холманов раислигида, судья ёрдамчиси Р.Остоновнинг котиблигида, аризачи Қашқадарё вилоят солиқ бошқармасининг жавобгар _____ га нисбатан 5410310,4 сўм жарима қўллаш тўғрисидаги аризаси бўйича ишни аризачи вакили _____ (2024 йил 22 январдаги 22-04881-сонли ишончнома асосида), (жавобгар иштирокисиз)лар иштирокида, Шаҳрисабз туман Солиқ инспекцияси биносида очиқ сайёр суд мажлисида кўриб чиқиб, қуйидагиларни

аниқлади:

Аризачи Қашқадарё вилоят солиқ бошқармаси (бундан буён матнда аризачи деб юритилади) судга ариза билан мурожаат қилиб, жавобгар _____ (бундан буён матнда жавобгар деб юритилади)га нисбатан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 14 майдаги 283-сонли қарори билан тасдиқланган “Ташқи савдо операциялари амалга оширилиши мониторингини олиб бориш ва назорат қилиш тартиби тўғрисида”ги Низом (бундан буён матнда Низом деб юритилади)га асосан 5410310,4 сўм миқдорида жарима қўллашни сўраган.

Суд мажлисида иштирок этган аризачи вакили жавобгар тузилган ташқи савдо шартномаси бўйича мажбуриятларни тўлиқ бартараф этганлигини маълум қилиб, ариза талабини қаноатлантиришни рад этишни сўради.

Суд мажлиси тайинланган кун ва вақти ҳақидаги ажрим нусхасини жавобгар олган бўлсада, бугунги суд мажлисида вакили иштирокини таъминламади ва низо юзасидан муносабат билдирмади.

Мазкур ҳолатда суд, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг (бундан буён матнда – ИПК деб юритилади) 128 ва 220-моддаларига асосан ишни жавобгар иштирокисиз кўришни лозим топади.

Суд иш бўйича тараф вакилининг тушунтиришларини эшитиб, аризада келтирилган ҳолатларни иш ҳужжатлари билан бирга ўрганиб чиқиб, муҳокама қилиб, қуйидагиларга асосан аризани қаноатлантиришни рад этишни лозим топади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 14 июндаги “Фаол ишбилармонлик муҳитини шакллантиришни янада рағбатлантириш, солиқ мажбуриятини бажаришда аҳоли томонидан ортиқча харажатларга йўл қўймаслик ҳамда қўшимча иш ўринларини яратишга доир чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-192-сон қарорининг 1-бандига кўра, 2023 йил 1 июнь ҳолатига хўжалик юритувчи субъектларнинг ташқи савдо операциялари бўйича муддати ўтган дебитор қарздорлиги учун қўлланилган жарималар суммаси ҳисобдан чиқарилиши ҳамда ташқи савдо операциялари бўйича

муддати ўтган дебитор қарздорликнинг вужудга келиш муддати 2023 йил 1 июндан бошлаб янгидан ҳисобланиши белгиланган.

Иш ҳужжатлари ва суд муҳокамаси давомида тақдим этилган ҳужжатлар, аниқланган ҳолатлардан маълум бўлишича, Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2023 йил 10 ноябрда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Солиқ қўмитасига тақдим этган маълумотига кўра, жавобгар билан Хитой давлатининг WORLD JAGUAR LOGISTICS FLAGSHIP BRANCH компанияси ўртасида тузилган IDN 200829053307452002220200007, 200829053307452002220200008-сонли шартномаси бўйича 2023 йил 1 ноябрь ҳолатига ташқи савдо шартномалари бўйича муддати ўтган жами 8800 АҚШ доллари миқдорида дебитор қарзи мавжудлигини асос қилиб, жавобгарга нисбатан юқорида қайд этилган Низомга асосан 5410310,4 сўм миқдорида молиявий жарима қўллашни сўраган.

Жавобгар томонидан 8800 АҚШ доллари миқдоридаги муддати ўтган дебитор қарздорлик бўйича кечиктирилишига йўл қўйилганлиги сабабли жарима суммасини 10 кун муддат ичида ихтиёрий тўлаб бериш ҳақидаги 2023 йил 28 ноябрда унинг шахсий кабинети орқали электрон тартибда юборилган талабнома ижросиз ва жавобсиз қолдирилган.

Мазкур ҳолатда ариза талаби асослидир.

Чунки, “Ташқи савдо операциялари амалга оширилиши мониторингини олиб бориш ва назорат қилиш тартиби тўғрисида”ги Низомнинг 27-бандига кўра, ташқи савдо контрактлари бўйича активлар репатриация қилинишини (чет элдан хорижий валютадаги маблағлар келиб тушишини ёки ушбу Низомда кўрсатилган божхона режимларида товарлар республикага олиб кирилиши ва расмийлаштирилишини, ишлар бажарилиши ва хизматлар кўрсатилишини ёки пул маблағларининг қайтарилишини) мазкур Низомнинг 23, 24 ва 24¹-бандларида белгиланган муддатлар тугагандан кейин кўпи билан 45 кун (кичик тадбиркорлик субъектлари учун — 90 кун) мобайнида таъминламаган хўжалик юритувчи субъектлар:

активларни репатриация қилиш норезидентга тўлов ёки экспорт амалга оширилган санадан эътиборан 360 кунгача кечикканда — репатриация қилинмаган активлар суммасининг 5 фоизига тенг миқдорда;

активларни репатриация қилиш норезидентга тўлов ёки экспорт амалга оширилган санадан эътиборан 360 кундан 545 кунгача кечикканда — репатриация қилинмаган активлар суммасининг 10 фоизига тенг миқдорда қўшимча равишда;

активларни репатриация қилиш норезидентга тўлов ёки экспорт амалга оширилган санадан эътиборан 545 кундан ортиқ кечикканда — репатриация қилинмаган активлар суммасининг 35 фоизига тенг миқдорда республика бюджети даромадига қўшимча жарима тўлаши кўрсатилган.

Низомнинг 28-бандига кўра, ушбу Низомнинг 27-бандида келтирилган хўжалик юритувчи субъектларга давлат солиқ хизмати органи томонидан жарима қўллаш тўғрисида талабнома (кейинги ўринларда - талабнома) юборилади.

Талабнома хўжалик юритувчи субъект ёки унинг вакилига олганлиги ва олинган санани тасдиқловчи усулда топширилиши лозим, солиқ тўловчининг шахсий кабинети мавжуд бўлган тақдирда, у орқали юборилиши мумкин.

Давлат солиқ хизмати органлари томонидан талабнома почта орқали буюртма хат билан юборилганда у жўнатилган кундан эътиборан беш кун ўтганидан сўнг топширилган, шахсий кабинет орқали юборилганда эса кейинги иш куни хўжалик юритувчи субъект томонидан қабул қилиб олинган кун деб ҳисобланади.

Талабномада жарима суммаси уни жўнатиш санасидаги Ўзбекистон Республикаси Марказий банки валюта курси бўйича сўмда ҳисобланади.

Хўжалик юритувчи субъект давлат солиқ хизмати органига талабнома олинган кундан эътиборан ўн кун муддатда ташқи савдо операциялари бўйича муддати ўтган дебитор қарздорликларнинг бартараф этилганлиги ёки жарима суммаси ихтиёрий равишда тўлаб берилганлиги ҳақидаги маълумот(лар)ни ёзма ёки электрон шаклда тасдиқловчи ҳужжатларни илова қилган ҳолда тақдим этиши шарт.

Хўжалик юритувчи субъект томонидан талабномада белгиланган 10 кунлик муддатда жарима суммаси ихтиёрий равишда тўланган кундан 90 кун ичида ташқи савдо контрактлари бўйича активлар репатриация қилиниши тўлиқ ёки қисман таъминланган тақдирда, тўланган жарима суммаси репатриация қилинган активлар миқдорига мутаносиб равишда қайтариб берилади. Бунда, талабномада кўрсатилган валюта курси бўйича сўмда ҳисоб-китоб қилинади;

Хўжалик юритувчи субъект томонидан ташқи савдо операциялари бўйича муддати ўтган дебитор қарздорликлар ихтиёрий равишда тўлаб берилмаган ёхуд тўлашни рад этган тақдирда, давлат солиқ хизмати органи жарима қўллаш ҳақидаги ариза билан судга мурожаат қилади.

Ариза киритиш санасида хорижий валюта курси ўзгарган тақдирда, талабномада кўрсатилган сумма қайта ҳисоб-китоб қилинмайди.

Аризачи томонидан суд мажлиси муҳокамасида тақдим қилинган Ташқи савдо операцияларининг ягона электрон ахборот тизими (ТСОЯЭАТ)дан олинган маълумотга кўра, жавобгар томонидан ташқи савдо шартномаси бўйича мажбуриятлар тўлиқ бажарилганлиги маълум қилинди.

Юқоридаги Низомнинг 28-банди 10-қисмида, аризада кўрсатилган ташқи савдо контрактлари бўйича тўлиқ миқдорда валюта маблағларининг тушиши ёки товарларнинг республикага олиб кирилиши ҳамда «эркин муомалага чиқариш (импорт)» божхона режимида расмийлаштирилиши, ишлар бажарилиши ва хизматлар кўрсатилиши таъминланган тақдирда:

жарима қўллаш масаласи судда кўриб чиқиляётган пайтда — аризани қаноатлантириш қисқартирилиши таъминланган қарздорлик миқдорига мутаносиб равишда рад этилади деб белгиланган.

Мазкур ҳолатда, суд аризачининг жавобгарга нисбатан 5410310,4 сўм (5 фоиз) жарима қўллаш тўғрисидаги талаби асосли бўлсада, жавобгар томонидан ташқи савдо шартномаси бўйича мажбуриятлар тўлиқ бажарилганлиги сабабли, уни қаноатлантиришни рад этишни лозим топади.

ИПКнинг 215-моддасига кўра, ҳуқуқий таъсир чораларини қўллаш тўғрисидаги аризалар билан судларга назорат қилувчи органлар мурожаат этишга ҳақли.

ИПК 217-моддаси биринчи қисмининг 6-хатбошисига мувофиқ, молиявий санкцияларни қўллаш, бундан солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар тўлаш муддатини ўтказиб юборганлик учун пенялар ҳисоблаш, шунингдек юридик шахснинг ёки фуқаронинг содир этилган ҳуқуқбузарликдаги айбини тан олганлиги ва молиявий санкциялар суммаларини ихтиёрий равишда тўлаганлиги ҳоллари мустасно.

ИПКнинг 118-моддасига асосан, суд харажатлари ишда иштирок этувчи шахсларнинг қаноатлантирилган даъво талаблари миқдорига мутаносиб равишда уларнинг зиммасига юклатилади.

Ўзбекистон Республикаси “Давлат божи тўғриси”ги Қонуни 9-моддасининг 19-бандига мувофиқ, аризачи ва жавобгар ҳуқуқий таъсир чораларини қўллаш тўғрисидаги ишлар бўйича давлат божи тўловидан озод қилинган.

Юқоридагиларга кўра, суд аризани қаноатлантиришни рад этишни, тарафлар давлат божи тўлашдан озод этилганлиги сабабли давлат божи ундирмасликни, олдиндан тўланган почта харажатини жавобгар зиммасига юклашни лозим топади.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 14 майдаги 283-сонли Қарори билан тасдиқланган “Ташқи савдо операциялари амалга оширилиши мониторингини олиб бориш ва назорат қилиш тартиби тўғрисида”ги Низомнинг 27-28-банди ва Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 118, 176-179, 186, 192, 215-222-моддаларини қўллаб, суд

қ а р о р қ и л д и :

Аризачи Қашқадарё вилоят солиқ бошқармасининг аризасини қаноатлантириш рад этилсин.

Жавобгар [REDACTED] дан Қашқадарё вилоят солиқ бошқармаси фойдасига 34 000 сўм почта харажати ундирилсин.

Тарафлар давлат божи тўлашдан озод этилганлиги инобатга олинсин.

Ҳал қилув қарори қонуний кучга киргач суд харажатини ундириш қисмига ижро варақаси берилсин.

Мазкур ҳал қилув қароридан норози бўлган томонлар у қабул қилинган кундан эътиборан 10 (ўн) кун ичида шу суд орқали Қашқадарё вилоят судининг иқтисодий ишлар бўйича судлов ҳайъатига апелляция тартибида ёки қонуний кучга кирган ва апелляция тартибида кўрилмаган ҳал қилув қарори устидан у қонуний кучга кирган кундан эътиборан қонунчиликда белгиланган муддатда кассация тартибида шикоят қилиши (протест келтириши) мумкин.

Судья

Б.Холманов